

Z cizích revuí.

REVUE MILITAIRE FRANÇAISE, čís. 157—159. Červenec až září 1934.

Plk. Altmayer: *La doctrine militaire allemande*. V rozsáhlé studii zabývá se důstojník gen. štábu franc. vysoké válečné školy historií a přítomností německé doktriny. Povšimněme si, jak pohlíží na současnou německou doktrinu. Vidí čtyři základní principy: 1. Zvýšit morální hodnoty velitelů. Nejde jen o iniciativu, smysl pro odpovědnost a charakterové vlastnosti, nýbrž i o zvýšení velitelských zkušeností, a to hlavně praktickým velením i teoretickým studiem. V dnešním Německu se volně píše o výkonu velení i nejvyšších jednotek, čemuž do roku 1914 nebylo. — 2. Vůle vésti pohybnou válku a být ofensivní. Pohyb znamená vítězství, proto nutno všemi prostředky zabránit tomu, aby se nepřítel neusadil v obraně a nemohl začít metodickou ofensivou. — 3. Ale nejde o útoky čelní. Velitel musí mít těžiště (Schwerpunkt), které má vždy být na křídle nepřátelské sestavy. K těmto bodům bude směřovati vlastní sestava podle předem připraveného plánu. Nutno však čelit předčasnému prozrazení, a proto třeba zakrýt všechny pohyby takticky i proti pozorování. — 4. Snaha o pohyb vede k vyhledávání pohyblivosti strategické i taktické a k vyhledávání překvapení. K tomu účelu pracuje vojenské vedení i průmysl. Překvapení pak je dosaženo velitelskými vlastnostmi a usnadněno skrytými pohyby, zastíráním, zamlžením a pod. Zde pracuje vojenské vedení, průmysl a výcvik.

Pplk. H. Martin: *La recherche des renseignements et leur diffusion par un 2e bureau de corps d'armée*. Jde o zpravodajské cvičení v rámci armádního sboru se zvláštním zřetelem na správnou syntézu získaných zpráv.

Mjr. Morel: *Évolution des forces militaires italiennes de 1929—1934*. Z vývoje italské branné moci je důležité zaznamenat: zesílení divísi na severních hranicích; zvýšení palebné hodnoty pěchoty; postavení rychlých jednotek; zvýšení péče o milici a brannou výchovu. — K zesílení divísi na hranicích severních daly podnět zahraniční komplikace a bylo provedeno u 4 divísi na hranicích francouzských, u jedné v jižních Tyrolích a u 4 na hranicích Jugoslaviie. — V pěchotě byl dán třetí lehký kulomet pro četú, zvýšen počet granátometů na 40 v rotě, pěšímu pluku přidělena baterie 65mm děl. — 12 pluků bersagliérů bylo vybaveno motocykly a koly a budou základem pro SPO. armádních sborů, jichž v míru je 11. Dva z těchto pluků byly sloučeny s jezdeckem v rychlou divísi, jež má: 3 pluky jezdeckta, pluk bersagliérů, pluk jízdního nebo lehkého dělostřelectva a jiné menší zbraně a služby. — V letech 1932—33 se účastnilo branné výchovy v 6657 kursech celkem 872.226 členů s 27.582 instruktory.

Gen. Paul Azan: *Albert Ier 1914*. Král Albert I. srpna 1914 prohlásil neutralitu Belgie a byl odhodlán ji hájit. Proto zamítl následujícího dne německé ultimatum a nepovolil ani na osobní telegram císaře Viléma II., ač si byl vědom všech důsledků a osobně znal německou armádu. Pak následovala tragedie malé belgické armády v boji s hlavními silami Němců.

Kpt. Thoumin: *Les sens du terrain et la géographie militaire*. Část vojenského zeměpisu se zřetelem na konfiguraci terénu. Požadavky, jimž by měla odpovídat vojenská mapa, aby jasně na ní vyniklo, co potřebuje armáda. Dále vyznačení terénu musí odpovídat potřebám zbraní. Ovšem tyto potřeby nejsou úplně stanoveny, neboť autor se příliš obírá geologií a příčinami konfigurace terénu, což všechno zdá se pro vojáka méně významné.

Gen. Golovin: La bataille de Galicie 1914. Známy autor, jenž o bojích rusko-rakouských vydal obsáhlé studie. Bitva v Haliči je střetnutí na frontě 350 km. Vedení a vývoj operací odpovídá nástupovým plánům. Síly armád byly skoro stejné, proto zde jasně vyniká účelnost plánů nástupových, hodnota velení a vojsk.

Ruské velení mělo dva plány: plán A, podle něhož nastupovaly proti Haliči 4 armády, a to: IV., V., III. a VIII., plán G, v němž nebyla IV. armáda v prostoru Cholm—Lublin. Nebylo možno počítat s převahou ruských sil, naopak 14. mob. den se odhadovaly rakouské síly na 43—47 divisí pěchoty, Rusové mohli mít jen 38 a půl pěších divisí. Proto úloha jihozápadní fronty neodpovídala silám, neboť v důsledku dohody francouzsko-ruské se zesilovala vojska proti Německu a IV. armáda byla podle plánu G v prostoru Riga—šavle. Ale přítomnost čtyř armád v Haliči a známost o nástupu německém proti Francii nutila ruské velení, aby se dříve, než bude postupovat na Berlín, důkladně zajistilo proti rakouské armádě. Nebezpečí rakouské úhrady vzrůstalo vybudováním nástupových tratí přes Karpaty. Proto nastoupilo Rusko proti Haliči podle plánu A.

Ruský nástupový plán byl utvořen na způsob Kanen, neboť západní křídlo, IV. a V. armáda, měly postupovat na jih, zatím co křídlo východní, III. a VIII. armáda, měly postupovat na západ. Ovšem rozdělení sil neodpovídalo tomuto manévru. Převaha sil měla být na křídlech, byla však ve středu u armády V. a III., kde bylo z 38 a půl divise všech sil soustředěno 22 divisí. Hlavní úder při nástupu měl být veden západním křídlem, ale ani tak neodpovídalo rozdělení prostředků, neboť toto křídlo mělo jen 16 a půl pěší a 6 a půl jezdeckých divisí; z toho západní křídlo armáda měla jen 6 a půl pěší a 3 a půl jezdecké divise. Tato operace byla přes to zamýšlena, neboť ruský štáb měl přesné zprávy o nástupu rakouských sil v Haliči a věděl, že jejich nástup bude dříve hotov. Ale po smrti arcivévody změnil generál Conrad radikálně nástup sil v Haliči tím, že soustředění bylo provedeno západně od Sanu a jižně od Dněstru a že 2. armáda byla usměrněna proti Srbsku a nahrazena armádní skupinou Kövesovou. V jezdeckvu mělo Rusko slabou převahu, a to 13 a půl divisí proti 11 rakouským. S kozáckými jednotkami se v prvním období války nedalo počítat. Proto od počátku vedeny jezdecké boje se střídavým štěstím a trvaly první tři týdny.

23. srpna 1914 byly zahájeny rakouské operace proti Rusku. Byly vedeny hlavně 1. a 4. armádou proti IV. a V. armádě, které zvolna ustupovaly. Vítězný postup do Polska na Cholm a Lublin trval do 28. srpna. Rusové zesilovali postupně armády západního křídla a současně s rakouským postupem byl zahájen postup ruských východních armád do Haliče, všeobecně ve směru na Lvov. Tím měl být zastaven ofensivní tlak do Polska a rakouské sbory v Polsku napadeny z boku. Rakouské armády se vyčerpaly postupem do Polska a jejich fronta se stále prodlužovala vlivem rozbíhavých směrů. Aby se 4. armáda vyhnula ohrožení svého východního boku zastavila svůj postup. 1. armáda byla napadena IV. armádou, která byla postupně zesílena jedním armádním sborem a podporována novou IX. armádou, jež přišla od Varšavy. U Lvova byla 3. armáda napadena společně se skupinou Kövess a částmi 2. armády ruskou III. a VIII. armádou. Postup východních sil se stával stále hrozivějším, až se konečně po vyklizení Lvova dostala severní skupina rakouských armád do nebezpečného postavení. V jednotlivých bitvách byly tlačeny rakouské armády jedna na druhou a navzájem si překážely, neboť ruský postup byl veden sbíhavými směry. Severní křídlo Rakušanů, 1 armáda, byla převahou sil tlačena na jih zčásti do prostoru 4. armády. Z východu do prostoru této 4. armády ustupovala poražená 3. armáda. Proto se Conrad po špatném vývoji situace rozhodl 11. září 1914 k ústupu. Chtěl se s armádami zachytit na Sanu, ale bylo pozdě. Armády byly již v plném ústupu a nebylo je možno na Sanu zastavit, proto se to

podarilo teprve na řece Visloku. Zajímavý je počet bojujících stran. Původně operace byly zahájeny za tohoto počtu sil: Rakušané 38½ pěších a 11 jezdeckých divisí; Rusové 38½ pěších a 13½ jezd. divisí. Během operací obě strany byly zesíleny. Rusové měli celkem 46 pěších a 19½ jezdeckých divisí, Rakušané měli 46½ pěších a 11 jezdeckých divisí. Z toho severní křídlo mělo ruských 27 pěších a 10½ jezdeckých divisí, rakouských 19 pěších a 4 jezdecké divise. Jižní křídlo pak ruských 22 pěších a 9 jezdeckých divisí, rakouských 27½ pěších a 7 jezdeckých divisí. Rusové ztratili na 200.000 mrtvých a raněných. Rakouská armáda měla jen na zajatcích 100.000 ztrát a zanechala Rusům přes 300 děl. Pro Němce byla rakouská porážka velmi nepříjemná, neboť musili zesilovat svou armádu proti Rusům, aby čelili úplnému potření rakouských vojsk.

Kpt. Lageix: Bitva u Zamy. Ač se zdá podružné studovat operace tak dávno jako jsou války punské, přece najdeme v nich hodně poučného nikoli s hlediska taktického nebo strategického, nýbrž pokud jde o velitelské umění a o charaktery velitelů. Dále poučení o morálních hodnotách vojsk a o způsobu, jak jich dosáhnout. Konečně nic není nového ve válečnictví. U Zamy měl Hannibal 80 slonů — dávno to předchůdce útočné vozby. I oni vedli pěchotu a razili ji cestu. Ovšem tyto tanky podléhaly náladě zvířecích mozků.

Cís. 160—162, říjen—prosinec 1934.

Plk. Pugins: Schlieffen et Moltke le Jeune. Jde o srovnávací studii dvou německých náčelníků hlavního štábu. Schlieffen je v ní označen za budovatele příprav k velké válce, Moltke pak za muže, jenž je měl dokončit a dovést k dokonalosti i v přípravách a srovnat požadované s možným. Ale i na dokončení příprav měl vliv Schlieffen tím, že vychoval Německu novou generaci důstojníků generálního štábu, těch, kteří válku vedli. Schlieffen si byl vědom, že nepřítel má početní převahu, počítal s válkou na dvě strany, a proto nemohl vésti jinou strategii než zničovací. To mohl provést jen operacemi na křídle do boku. Odtud všechno jeho úsilí: vycvičit v těchto operacích velitele a generální štáb. Když v červenci 1905 byl udeřen koněm a ulehl, hledal se nástupce. Byl vybrán gen. von der Golz, který měl významnou úlohu v Turecku, ale s tím nesouhlasil Vilém II. Gen. Bülowa zase nechtěl Schleiffen proto, že byl přívržencem průlomů, Gen. Bessler byl sice znám štábu, ale císař ho znal velmi málo, proto ho nechtěl. V této době úplně nerozhodnosti přišel návrh na gen. Moltke. Ten nechtěl přijmouti, neboť se do té doby málo zabýval strategií a taktikou, měl však přímý charakter a uměl říci nepříjemnou pravdu do očí i císaři. Tento nedostatek taktického citění projevil Moltke všude, kde zasáhl do operací a do přípravy. To se projevilo v rozdělování sil mezi bojiště francouzské a ruské, kdy se nemohl rozhodnout zásadním způsobem zanedbat bojiště ruské. Pak i v samém rozdělení sil operujících jednotek proti Francii.

Péče Moltkova o jižní levé křídlo v Lotrinsku mu nedovolovala, aby sledoval jen usměrnění manévru přes Belgii a všechny operace rozhodného křídla útoku. Dále Moltke a německý generální štáb žili několik desetiletí pod dojmem rozhodné porážky Francouzů, ihned po prvním sražení. Proto pod tímto dojmem autosugesce považovali francouzský ústup za porážku a disponovali silami pravého křídla k Antverpám a do Ruska. — Moltke i jeho generální štáb se dopustili největší chyby tím, že jejich nástupový plán neměl žádané pružnosti, již bylo třeba podle vývoje politické situace. Tato nepružnost nástupových plánů se projevila i v jednání s gen. Conradem a v případě společných nástupových plánů pro společné operace.

Plk. Bernis: La recherche et l'utilisation des renseignements dans une situation de guerre. Jde o zhodnocení situace na západní frontě 9. září 1914, kdy GQG. francouzské armády potřebovalo zprávy o stavu

německé armády, neboť zahájení bitvy na Marně byla jedinečná příležitost zjistit skutečnou hodnotu a situaci Němců. Velmi dlouho nebylo zjištěno roztržení 1. a 2. německé armády. Podle Bernise velkou zásluhu na zjištění zpráv z týlu mělo letectvo, které až nedostatečně vybaveno, tuto úlohu dovedlo přesně vyřešit, kam až jdou transporty po železnici a odkud německá vojska provádějí zásobování jen trény. Dále přesně kontrolovalo počet transportů po železnici a přesuny vojsk.

Gen. Faugeron: La liaison morale. Morální spojení je zde studováno se zřetelem na střelbu dělostřelectva. Účinná střelba dělostřelectva není v bitvě jednoduchý úkol. Je třeba vědět, kam, jak, kolik a kdy nutno umístit žádaný nebo potřebný počet ran a jaké ráže. Kromě toho musí být i dělostřelectvo připraveno ihned využít vlivu vlastní palby, neboť jeho rány budou mít v zápětí odpověď. Všechno, co se požaduje od dělostřelectva, nelze povědět; je zde potřeba hodně iniciativy a ta musí být vedena morálním spojením.

Plk. gšt. Vejmelka.

(Příště dále.)

Různé zprávy.

Hlavní rysy organizace obrany hranic Belgie. Podle prohlášení belgického ministra války Deméze je obrana belgických hranic založena:

na organizaci pásma záplav a ničení v blízkosti hranic.

na úpravě opevněné linie, skládající se z předmostí u Hervé a z fronty lutyšské s dvěma obrannými čarami: první z nich probíhá podél antverpského průplavu, podél řeky Mósy a podél kanálu Albertova, druhá prochází jižněji a skládá se z řady předmostí, která budou hájena divisi ardenských myslivců.

Celá fronta, dlouhá 200 km, má být hájena 12 divisemi (aktivních a 6 záložních) majícími r. 1934 početní stav 64.000 mužů, z nichž je 25.000 dobrovolníků a aktivních osob, 34.000 mužů milice a 5000 záložníků.

V těchto hlavních rysech je intenzivně pokračováno v opevňovacích pracích na západních hranicích. Práce řídí gen. Termonia jako předseda opevňovací komise, který byl ponechán ve službě, ačkoli dosáhl stáří pro výslužbu.

Zároveň pečuje ministr o vhodnou úpravu posádek v pohraničí, aby bylo zajištěno včasné obsazení a hájení opevnění. Posádky byly až dosud rozmístěny v různých městech hlavně vzhledem k teritoriálnímu doplňování a z ubytovacích a jiných důvodů. Z ubytovacích důvodů nebylo zatím možno přemístit do pohraničí větší počet pluků.

Proto bylo rozhodnuto utvořit pro Ardeny a pro krajinu u Lutychu a pro Limburg speciální jednotky, vybavené mohutnými palebnými prostředky, dotované zvýšenými počty mužstva, pracující v těs-

né součinnosti s četnictvem, s pohraniční a lesní stráží, a jsoucí velmi pohyblivé. Je to jednak ardenský myslivecký sbor, jednak 5 samostatných cyklistických praporů.

Ardenský myslivecký sbor má 3 samostatné prapory, oddíl 105 mm houfnic o 3 bateriích, oddíl obrněných aut a ženijní jednotky. Prapory jsou vybaveny samočinnými zbraněmi ve vyšší míře než řadová pěchota, každý prapor má mimo pěchotu též 1 baterii kanonů — houfnic ráže 76 mm a 1 baterii 47 mm kanonů na terenních traktorech. Velitelství praporů jsou rozsáhlá, ve válce každý prapor zvýší svůj početní stav na pluk povoláním záložníků z nejbližšího okolí své posádky.

Každý prapor (velitel podplukovník), má v míru příkazán pohraniční úsek, v němž koná pravidelná cvičení. Velitel praporu podléhá po těchto stránkách též jeden cyklistický prapor a ženijní oddíl.

Ve válce se z ardenského sboru stane divise, která bude mobilisována v několika hodinách a hojně vybavena pohyblivými jednotkami.

Cyklistickým praporům je svěřeno střežení západních hranic a obrana důležitých strategických prostorů na nich. Prapory jsou složeny z dobrovolníků, kteří se zavázali k 3leté činné službě, důstojníci jsou speciálně cvičeni v táborech v Beverloo. V témže táboře jsou prováděna cvičení cyklistických praporů a sboru ardenských myslivců v ostré střelbě.

Na obranu důležitého přechodu přes Mósu u Huy, mezi Lutychem a Namurem, byl znovu postaven 14. pěší pluk, rozpuštěný po světové válce.

(Rivista di Artigl. e Genio čís. 5/1934.)